ОДОБРЯВАМ: /П/
ЗАХАРИ СИРАКОВ
ОБЛАСТЕН УПРАВИТЕЛ

П Р О Т О К О Л № 1/2025
от проведено заседание на Постоянната областна епизоотична комисия

Днес, 14 януари 2025 г., от 14:00 часа в зала 201 на Областна администрация Смолян се проведе заседание на Постоянната областна епизоотична комисия (ПОЕК). От 16 членове на ПОЕК, присъстват 11 членове, като е налице необходим кворум за вземане на решения. Присъстващите са обхванати в приложен към протокола присъствен списък.

Заместник областният управител и заместник-председател на ПОЕК, **Красимир Даскалов**, откри заседанието, като каза, че то се провежда във връзка с писмо на Изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) по повод на възникнали през 2024 г. пътнотранспортни произшествия (ПТП) на територията на Р България с участието на животни, оставени без надзор. Животните излизат внезапно или се намират на пътното платно, а това предизвиква сериозни предпоставки за възникване на ПТП, които в по-голямата част от случаите завършват с нанасянето на сериозни материални щети, някои от тях с наранявания, а има и случаи с отнемане на човешки живот. Всички са запознати със случая в Кюстендил в края на 2024 г., когато по нелеп начин, след навлизане на пътното платно на безпризорно животно, загуби живота си 18-годишно момиче. Този проблем съществува от няколко години назад, запознал се е, че през 2021 г. се е провела работна среща, инициирана от ОДМВР – Смолян, когато се е дискутирала същата тема, във връзка с излизане на животни на пътното платно в района на к.к. Пампорово. Обсъждан е проблема, но не са били взети достатъчно конкретни мерки за решаването му и все още се сблъскваме с него на територията на област Смолян. За решаване на въпроса, отговорности имат ОДБХ, ОДМВР, ОПУ, Кметовете и кметските наместници и на последно място, но може би на първо по значение – стопаните на животните. За това, на днешното заседание трябва да обсъдим и набележим конкретни и реално изпълними мерки, които да доведат до това, да сведем до минимум възможностите за възникване на подобни инциденти през настоящата година. По принцип, отговорностите и задълженията и отговорностите на всяка от изброените институции или органи са разписани в Закона за ветеринарномедицинската дейност, Закон за движението по пътищата, Закона за защита на животните, Закона за опазване на селскостопанското имущество (ЗОСИ). Сама по себе си всяка от институциите не може самостоятелно да реши проблема и за това са необходими съвместни усилия. Предложи, членовете на комисията от всяка от изброените институции, но не само, да изразят своята позиция и да кажат по какъв начин виждат решаването на проблема и накрая предложенията ще бъдат обобщени.

Д-р Сава Бозуков предложи, най-напред д-р Маргаритова да запознае членовете с писмо изх. № ЗЖ-832/07.11.2023 г. на изпълнителния директор на БАБХ, след което той ще разясни детайлно чл. 133 от Закона за ветеринарномедицинската (ЗВД) дейност и след това да се дискутира темата.

Присъстващите се съгласиха с предложението на д-р Бозуков и г-н Даскалов даде думата на д-р Маргаритова за запознаване с цитираното писмо.

Д-р Мария Маргаритова поясни, че писмото е изпратено през 2023 година от Изпълнителния директор на БАБХ, д-р Светлозар Патарински до всички областни управители, до всички кметове на общини, до Националното сдружение на общините в Р България с копие до директорите на областните дирекции по безопасност на храните. Отнася се за изискванията, свързани със селскостопанските животни и отговорностите на местната администрация и ветеринарномедицинските служби, които имат общи допирни точки и отговорности, свързани със съвместната им работа и засягат жителите на населените места. Д-р Маргаритова изчете целия текст на писмото. *(Приложено към протокола)*.

Д-р Бозуков запозна членовете с по-важните текстове на чл. 133 от ЗВД, които са свързани с пуснати безпризорни животни и застрашават движението по пътищата. По-конкретно това са задълженията, вменени на кметовете, че районират пасищата и водопоите в зависимост от епизоотичната обстановка, а при необходимост - забраняват използването им; предприемат мерки за недопускане на животни в депата за отпадъци; организират и предприемат действия за събиране и обезвреждане на умрелите безстопанствени животни съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 1069/2009, по което д-р Бозуков направи пояснение, че дежурните на МВР постоянно се обаждат в ОДБХ, когато бъдат намерени умрели животни или кости от животни, но това не е задължение на ОДБХ, а на кметовете на общини. Апелира да се сведе до знанието им тази информация, за да знаят към кого да се обръщат в бъдеще за събиране и загробване на намерени умрели животни. Кметовете също така организират определянето на терен за загробване на труповете на животни и предприемат действия за събиране и унищожаване на странични животински продукти извън обектите, които са регистрирани в ОДБХ, за регистрираните обекти, ангажимента е на собствениците им. Кметовете предприемат мерки за недопускане на свободно движение на животни по улиците на населените места и определят маршрута на движение на животните от животновъден обект и/или сборни стада по улиците на населените места, осъществяват контрол за спазване на наредбата, приета от съответния общински съвет за обема на животновъдната дейност и местата за отглеждане на селскостопански животни по смисъла на Закона за животновъдството на територията на съответната община.

Г-жа Бойка Кирякова зададе въпроса кой предприема мерки за недопускане на свободно движение на животни извън населените места.

Оформи се дискусия, в резултат на която се уточни, че основните задължения са на собствениците или водачите на животни, като съгласно Закона за движението по пътищата, за нарушения на закона актовете се съставят от длъжностни лица на службите за контрол, предвидени по закона. Задължения има и собственика на пътя или администрацията, която управлява пътя.

Д-р Бозуков продължи като поясни, че в писмото на изпълнителния директор се казва, че от страна на общините следа да се организира хващане на животните, за да може след това да се предприемат съответните действия спрямо собствениците на животни. Чрез подробното запознаване със съдържанието на писмото и изискванията на чл. 133 се цели да се покаже на членовете на комисията, че ОДБХ нямат ангажимент да улавят безпризорните животни. На първо място е задължението на собствениците да не ги оставят без надзор, а когато се придвижват, задължително животните да са с пастир/водач. На второ място е ангажимент на общината, при констатиране на такива ситуации, да се предприемат действия по залавяне, трябва да има определени места, където след като бъдат уловени, животните да бъдат настанени и гледани. От страна на ОДБХ може да се окаже необходимото съдействие на всяка една организация и при констатиране на нарушение могат да съставят акт за административно нарушение на собствениците на животните по предвидените в ЗВД случаи, както и съдействие за предприемане на последващи действия от страна на общината, било за евтаназия на животните или друго.

Г-н Даскалов обобщи, че на базата на изложеното до момента, става ясно, че ОДБХ нямат сериозни правомощия по отношението на справянето с този проблем. За това, целта на тази комисия е да се обсъдят мерки, които трябва да се предприемат взаимно, всяка от представените институции в съответствие със своите правомощия и задължения. Изрази мнение, че основно задължение е на собствениците, съгласно нормативната уредба, да си организират дейността с достатъчен брой гледачи или пастири и да направят така, че да си задържат животните в определен район и те да не напускат този участък. Било то с повече гледачи, с електропастири или трайни огради, но да не им позволяват да напускат определения район. Обмисля се провеждането на среща с по-крупни собственици на животни, за да им се разяснят ангажиментите и да не се допуска излизането на животните на пътя и причиняване на инциденти. Постави за обсъждане и въпроса с установяване на собствеността на излезли на пътя животни, но които не могат да бъдат идентифицирани. На всички е известно, че една част от животните като говеда и овце имат ушни марки. Говорили сме на предишни заседания, че за тях е ясен начина за идентифициране и могат да се установят собствениците. Не така стои въпроса с конете, които са главните „виновници“ за настъпилите инциденти. Поставеният им чип е подкожно и зададе въпроса как е уреден нормативно въпроса с идентификацията на тези животни и не е ли възможно и при тях да е посредством ушна марка.

Д-р Бозуков отговори, че не може да е с ушна марка и поясни, че чипа при конете се разчита с четец, но животното трябва да бъде хванато, от голямо разстояние чипа не може да се разчете. На уловено животно лесно може да се разчете чипа и от там да се установи собственика. Проблема е, че трябва животното да се улови.

Г-н Даскалов каза, че от там възниква другия въпрос, дали има на територията на областта и структурирана към дадена общинска администрация или въобще към друга организация, обособени места или конструкции за залавяне и задържане на животните, защото това ще е тема, която ще възниква като проблем и в бъдеще.

Д-р Бозуков отговори, че има такива конструкции и посредством улеи животните могат да се насочат към тях и да се уловят, но проблема е, че трябва предварително да се знае къде ще излезе животното, за да се изгради конструкцията.

Инж. Никола Марковски попита дали в някоя община съществува някаква организация, която да се занимава с този въпрос.

Д-р Бозуков отговори, че каквито са задълженията на кметовете за кучетата, такива са и за коне и други животни. Организират регистриране, маркация, кастрация и т.н. Когато има безнадзорни животни трябва пак кметовете да организират залавянето им, хранене и гледане. Няма информация дали имат обучени хора за извършване на тази дейност.

Г-жа Стефка Гарова се включи е дискусията като каза, че във всички общини на територията на област Смолян, общинските съвети са приели, освен наредбите за обществения ред, където е засегната темата за отглеждане на животни или движение на превозни средства с животинска тяга, но и наредби за определяне на обема на животновъдната дейност и местата за отглеждане на селскостопански животни. С тези наредби е въведена забрана за свободно движение на животни по улиците на населените места, в паркови или околоблокови пространства и т.н. Друг е въпроса дали собствениците спазват тези забрани, но така или иначе контрола по спазване на наредбите е от компетенциите на кметовете на общини или населени места. На среща, която е организирана преди време по проблем с излизане на животни на пътното платно, някои общини са споделили, че нямат обучени хора, които да улавят животните, основно коне, което не е лесна работа. При възникване на необходимост, място или заграждение кметовете могат да намерят, но тъй като тези случаи не са чак толкова чести в нашата област, вероятно по тази причина кметовете не са обособили постоянно място и нямат създадено постоянно действащо звено, което да извършва тази дейност. В посочените наредби са урегулирани тези проблеми, но за населените места, а извън населените места, отговорността малко се

размива. Освен това, в ЗОСИ също са разписани задълженията на кметовете и на полската охрана, които се занимават с установяване на щети и обезщетяване, но в общините няма назначена постоянна полска охрана.

Г-жа Кирякова предложи кметовете да си прегледат наредбите и в тях да си регламентират както дейността на полските пазачи, така и да си спазват нормативната уредба.

Д-р Бозуков засегна и темата с излизане на пътното платно и на сърни.

Инж. Христо Пейков каза, че от страна на РДГ са изготвили статистика за периода от 2020 г. до 13.01.2025 г., съгласно която има 80 броя констатирани случаи на ударен от МПС дивеч на територията на област Смолян. В тази връзка, през 2024 г. са изпратили писмо до Областно пътно управление – Смолян, в което са посочили пътните участъци с повече констатирани случаи на ударен дивеч и са предложили поставянето на предупредителни знаци А22 „Възможна е поява на диви животни“, но все още нямат отговор по това писмо, а и в посочените от тях участъци не са видели да са поставени знаците.

Г-н Даскалов каза, че ще се заостри вниманието на ОПУ – Смолян и се надява, че ще се вземат необходимите мерки за поставянето на знаци. Сподели, че когато е бил кмет на община Девин, за решаване на проблема с бездомните кучета са се снабдили с пушка, която е с упойващо вещество и зададе въпроса дали тази практика може да се приложи и за конете.

Д-р Бозуков отговори, че може, но конете са най-боязливите животни и от съвсем лека болка могат да умрат, тежки са и при падане могат да се наранят, могат да получат преплитане на червата, счупване на крайник, което се потвърди и от д-р Гънгаров.

Д-р Маргаритова поясни, че четците, с които разполага ОДБХ са за използване при непосредствен контакт с конете, но има информация, че съществуват и четци, които могат от разстояние да разчетат чипа на животните, но те не разполагат с такъв четец. Когато се установи собственика, имат волята да налагат санкции за установеното нарушение със съдействието на МВР.

Д-р Гънгаров каза, че регистрираните ветеринарни лекари постоянно са на терен и запознават собствениците с техните задължения освен за идентификация на животните, а също и със задълженията за това, че не бива да ги отглеждат и пускат без надзор.

След кратка дискусия, **г-н Даскалов** обобщи направените от членовете на ПОЕК предложения и изброи действията, които следва да се предприемат в резултат от заседанието:

1. Писмото на изпълнителния директор на БАБХ с № ЗЖ-832/07.11.2023 г., заедно с изискванията на чл. 133 от ЗВД да се изпратят на кметовете на общини, които да запознаят и кметовете на населените места с тях, за да са запознати с изискванията на законодателството, което следва да прилагат.
2. Да се изиска информация от кметовете, какви мерки са предприели до момента по прилагане на чл. 133 от ЗВД и ЗОСИ.
3. Кметовете да организират срещи по общини с по-крупни животновъди, с присъствие на ветеринарни лекари, на които да се разяснят задълженията им по спазване на правилата за придвижване на животни, че не бива да ги оставят без надзор, за да не излизат на пътя и да създават предпоставки за ПТП, нанасяне на щети или по-тежки последствия.
4. Да се изиска информация от ОПУ – Смолян, какви мерки са предприели по писмото от РДГ – Смолян за поставянето на предупредителни знаци.

Поради изчерпване на дискусията, **г-н Даскалов** благодари на всички за участието и активността, и закри заседанието на ПОЕК.

Изготвил: ...../п/.....
Стефка Гарова - Началник отдел КАКРР

Съгласувал: ……/п/…….
Красимир Даскалов - Заместник областен управител